

Journal of Early Childhood Health and Education

Summer 2024, Volume 5, Issue 2 (16), 15-25

Examining the differences in educational expectations of sixth grade students from teachers, parents and classmates from the content of e-learning

Shahram Ranjdoust^{1*}, Zinat Khezri Denkheh² & Nooshin Baradari²

1. Associate Professor of Curriculum Planning Department, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran.
2. PhD student in Curriculum Planning, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Article type

Original research

Pages: 15-25

Corresponding Author's Info
Email: Dr.Ranjdoust@gmail.com

Article history:

Received: 2024/01/21

Revised: 2024/03/10

Accepted: 2024/05/23

Published online: 2024/05/30

Keywords:

Educational expectations,
Teachers, Parents,
Classmates, Educational
content, E-learning

ABSTRACT

Background and Aim: This research was conducted with the aim of investigating the educational expectations of teachers, parents and classmates from the educational content of e-learning in the elementary school of Ashnoye city..

Methods: The current research was applied in terms of purpose and analytical survey research in terms of method. The statistical population of this research included all 1221 sixth grade students of Ashnoye city. 281 people were selected by random sampling with the help of Karjesi and Morgan's table. In this study, a researcher-made questionnaire based on the educational expectations of teachers, parents and classmates was used. In order to estimate the validity of the questionnaire and the questions asked in it, from the point of view of the supervisor, experts and professors familiar with the research subject and the questionnaire, the reliability of this tool was calculated as 0.70 using Cronbach's formula. The statistical analysis method of this research is using correlation t test.

Results: Considering the findings from the assumptions and results obtained from the table, there is a significant difference between the educational expectations of teachers, parents and classmates regarding the educational content of e-learning. E-learning creates interaction between the teacher and students, which in turn increases the motivation to learn and remember information in students.

Conclusion: The results confirm that the educational attitudes and expectations of teachers, parents and classmates regarding the educational content of e-learning. E-learning has a huge difference, which weakens the interaction of the educational system components with each other and reduces the efficiency of e-learning, therefore, it is necessary for all components to be connected with each other in order to synergize learning.

This work is published under CC BY-NC 4.0 licence. © 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Ranjdoust Sh, & et al. (2024). Examining the differences in educational expectations of sixth grade students from teachers, parents and classmates from the content of e-learning. *JECHE*, 5(2, 16): 15-25.

فصلنامه سلامت و آموزش در اوان کودکی

تابستان ۱۴۰۳، دوره ۵، شماره ۲ (پیاپی ۱۶)، صفحه‌های ۱۵-۲۵

بررسی تفاوت‌های انتظارات آموزشی دانش‌آموزان پایه ششم از معلمان، والدین و همکلاسی‌ها از محتوای درسی یادگیری الکترونیکی

شهرام رنج‌دوست^{۱*}، زینت خضری دنخه^۲ و نوشین برادری^۲

۱. دانشیار گروه برنامه ریزی درسی، واحد مرنند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرنند، ایران

۲. دانشجوی دکتری تخصصی برنامه ریزی درسی، واحد مرنند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرنند، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: علمی - پژوهشی	<p>زمینه و هدف: این پژوهش با هدف بررسی میزان انتظارات آموزشی معلمان، والدین و همکلاسی‌ها از محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی دوره ابتدایی شهرستان اشنویه انجام شد. روش پژوهش: پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش از نوع پژوهش‌های تحلیلی پیمایشی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان پایه ششم شهرستان اشنویه به تعداد ۱۲۲۱ نفر بود. حجم نمونه به کمک جدول کرجسی و مورگان به روش نمونه‌گیری تصادفی تعداد ۲۸۱ نفر انتخاب شد. در این مطالعه از پرسشنامه محقق‌ساخته براساس انتظارات آموزشی معلمان، والدین و همکلاسی‌ها استفاده شد. منظور برآورد میزان روایی پرسشنامه و سؤالات مطروحه در آن، از نظر استاد راهنما، کارشناسان و اساتید مسلط به موضوع تحقیق و پرسشنامه استفاده شد و پایایی این ابزار ۰/۷۰ با استفاده از فرمول کرونباخ محاسبه شد. روش تجزیه و تحلیل آماری این پژوهش با استفاده از آزمون تحلیل عاملی می‌باشد. یافته‌ها: با عنایت به یافته‌های حاصله از فرضیات و نتایج به‌دست آمده از جدول بین انتظارات آموزشی معلمان، والدین و همکلاسی‌ها در مورد محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی تفاوت معنی‌دار وجود دارد. یادگیری الکترونیکی باعث می‌شود بین معلم و دانش‌آموزان تعامل ایجاد شود که در جای خود سبب افزایش انگیزش یادگیری و به‌خاطر آوردن اطلاعات در دانش‌آموزان می‌شود. نتیجه‌گیری: نتایج مؤید آن است که نگرش‌ها و انتظارات آموزشی معلمان، والدین و همکلاسی‌ها در مورد محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی. یادگیری الکترونیکی تفاوت فاحشی وجد دارد که تعامل اجزا نظام آموزشی را با همدیگر کمرنگ کرده و باعث کاهش کارآمدی یادگیری الکترونیکی می‌شود، بنابراین لازم است جهت هم‌افزایی یادگیری تمامی اجزا با همدیگر در ارتباط باشند.</p>
صفحات: ۱۵-۲۵	
اطلاعات نویسنده مسئول	
ایمیل: Dr.Ranjdoust@gmail.com	
سابقه مقاله	
تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۱/۰۱	
تاریخ اصلاح مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۲۰	
تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۳/۰۳/۰۳	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۳/۱۰	
واژگان کلیدی	
انتظارات دانش‌آموزان، پایه ششم، یادگیری الکترونیکی، والدین دانش‌آموزان	

انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

شیوه‌نامه استناد به این مقاله

رنج‌دوست، شهرام و همکاران. (۱۴۰۳). بررسی تفاوت‌های انتظارات آموزشی دانش‌آموزان پایه ششم از معلمان، والدین و همکلاسی‌ها از محتوای درسی یادگیری الکترونیکی. فصلنامه سلامت و آموزش در اوان کودکی، ۵(۲): ۱۵-۲۵.

مقدمه

بحث آموزش و فرآیندهای مرتبط با آن در تمامی رشته‌ها و رویکردهای مدیریتی چه در صنعت و چه در خدمات، جنبه مهم و با ارزشی پیدا کرده است. در کشورهای پیشرفته کلید اصلی رونق و پیشرفت آن‌ها آموزش است. آموزش رکن اصلی پیشرفت و ترقی در عرصه رقابت بازارهای جهانی است. بنابراین با این دیدگاه آموزش دیگر صرفاً به‌عنوان یک الزام سازمانی مطرح نمی‌شود بلکه یک راهبرد و جهت‌گیری کلان سازمان‌هاست تا بتوانند خود را در اهداف و مأموریت‌های سازمانی موفق و پیشرو ببینند. امروزه دیگر هدف از آموزش ارتقا شغلی، افزایش ضریب حقوق و دستمزد و پربار نمودن شناسنامه آموزش افراد نیست بلکه هدف از آموزش عبارت است از شناسایی مشکلات و حل آن‌ها با ابزارهای آموزش و در نهایت کمک به پیشرفت و بهبود سازمان و جلب رضایت سهام‌داران و مشتریان است (رستا^۱، ۲۰۱۲). با گسترش فناوری‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطی، امروزه روش‌های جدیدی در عرصه آموزش و یادگیری به وجود آمده است که یکی از این روش‌ها، آموزش الکترونیکی^۲ است. اصطلاح آموزش الکترونیکی، شامل مجموعه وسیعی از کاربردها و عملکردها از جمله آموزش مبتنی بر رایانه، کلاس‌های مجازی و منابع اطلاعاتی و کتابخانه دیجیتال است. یادگیری الکترونیکی عبارت است از کاربرد فناوری‌های اطلاعاتی و رایانه‌ای برای خلق تجربه‌ی یادگیری^۳ (هورتن^۳، ۲۰۱۶). یادگیری الکترونیک باعث می‌شود بین معلم و دانش‌آموزان تعامل ایجاد شود که در جای خود سبب افزایش انگیزش یادگیری^۴ و به‌خاطر آوردن اطلاعات در دانش‌آموزان می‌شود. وین ایک و همکاران (بیتا، به نقل از شریفی، ۲۰۱۶) صلاحیت‌های فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات (محتوای الکترونیکی) معلم را تحت عناوین استفاده از سخت‌افزار، استفاده از نرم‌افزار، استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در فعالیت فراگیرنده برشمرده‌اند. استفاده از این محیط‌های چندرسانه‌ای با امکان انتقال اطلاعات به‌صورت صوت، تصویر و متن نقاشی و با استفاده از اصول طراحی وب موجب ایجاد علاقه و انگیزه در یادگیرندگان می‌شود. انعطاف‌پذیری در طراحی محتوا، تعاملی بودن استفاده از مشارکت گروهی، انفرادی ساختن آموزش و یادگیری مستقل می‌تواند از دیگر مزایای یادگیری الکترونیکی باشد که با فراهم آوردن تصاویر زیبا، گرافیک و صدای جذاب انگیزه‌ی یادگیری برای مخاطب را چندین برابر نماید و همچنین با استفاده از این وسیله معلم تنها انتقال‌دهنده‌ی دانش نبوده بلکه نقش وی تسهیل امر آموزش می‌باشد.

یکی از تأثیرات فناوری بر آموزش و یادگیری، خلق محتوای درسی الکترونیکی است. محتوای الکترونیکی بر اساس مجموعه‌ای از استانداردها و تعاریف فنی برای یادگیری الکترونیکی بر مبنای وب یا همان اسکور می‌باشد (زندلی و همکاران، ۲۰۱۶). در یادگیری محتوای درسی الکترونیکی یادگیرندگان می‌توانند به‌صورت ۲۴ ساعته درس بخوانند و نیاز به رفت‌وآمد برای کلاس‌های حضوری مرتفع می‌شود. علاوه بر این یادگیری الکترونیکی موجب صرفه‌جویی قابل توجهی در زمان اساتید، فراگیران و هزینه‌های آموزشی می‌گردد، زیرا در این شیوه، مواد آموزشی، یک‌بار تدوین می‌شوند و در جاهای مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد حتی از آموزش سنتی نیز کارا تر است و موجبات خرسندی یادگیرندگان را فراهم می‌کند (محمدزاده قصر و همکاران، ۲۰۱۵). محتوای دروس الکترونیکی برخلاف دروس سنتی فقط به مجموعه اطلاعات و دانش‌های نهفته در یک درس اطلاق نمی‌شود. بلکه به‌نوعی شامل روش ارائه درس و برخورداری از تعامل مؤثر و انگیزه‌ساز بین فراگیر و سیستم آموزشی نیز می‌شود. محتوای دروس الکترونیکی هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی یکی از عوامل مهم در تعیین اولویت‌ها و انتخاب راهکارهای مورد نظر برای ساختن یک سیستم آموزشی است (گرینتون و اولسون^۵، ۲۰۱۹). ذوفن^۶ (۲۰۱۵) معتقد است که استفاده از محتوای الکترونیکی

1 Rasta, F.

2. E-learning

3. Horton

4. Motivation to learn

5. Gargantuan. B. R. Waj Olson

6. Zofan, S.

موجب درگیر ساختن دانش‌آموزان با فرآیند یاددهی - یادگیری می‌شود و لذا آنان را به تفکر خلاق و مستقل تشویق می‌نمایند. همچنین استفاده از محتواهای الکترونیکی به معلم قدرت می‌دهند تا در محیط‌های یادگیری تغییرات اساسی و مؤثری در شیوه تدریس خود ایجاد کنند. بنابراین، محتوای دروس الکترونیکی یکی از مهم‌ترین و در عین حال حساس‌ترین عوامل در تعیین اولویت‌ها و انتخاب خط‌مشی لازم برای آموزش‌های الکترونیکی است (گرینتون و اولسون، ۲۰۱۹).

تولید محتوای الکترونیکی چند رسانه‌ای متناسب با نیاز معلمان و دانش‌آموزان و استفاده هوشمندانه از آن‌ها، یکی از سیاست‌های برشمرده شده در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران است. می‌توان گفت ابزار و نرم‌افزارهای کمک آموزشی یکی از لوازم فرآیند یادگیری است و بر عمق و وسعت یادگیری می‌افزاید و به توانایی دانش‌آموزان ارتقا می‌بخشد. مقطع ابتدایی و به‌طور کلی سال‌های اولیه تحصیلی بهترین زمان برای پرورش خصوصیات مثبت است. در آموزش کودکان ما نه تنها فرصت‌هایی برای فراگیری دانش و مهارت‌ها ایجاد می‌کنیم، بلکه گرایش به یادگیری و کاربرد آن مهارت‌ها را نیز می‌توانیم تشویق کنیم. بر این اساس بهترین سال‌های آموزشی برای ایجاد نگرش مثبت نسبت به کاربرد فناوری آموزشی و به‌خصوص رسانه‌ها در یادگیری دوره ابتدایی خواهد بود. فراگیرنده و دانش‌آموز هم در فرآیند یادگیری به‌صورت فعال شرکت می‌کند و در تعامل گسترده خود با معلمان، سایر فراگیرندگان و محتوا را فرا می‌گیرد. در نظام‌های آموزشی مبتنی بر فناوری، تلاش فردی و جمعی فراگیرندگان امکان‌پذیر است و فراگیرندگان به انجام دادن این‌گونه تلاش‌ها تشویق می‌شوند (سراوانی و خدری، ۲۰۱۶).

فروغی ابری و همکاران (۲۰۱۴) به پژوهشی با عنوان بررسی مدل‌های طراحی آموزشی موجود مبتنی بر سه نظریه یادگیری رفتارگرایی، شناخت گرایی و ساخت گرایی و ارائه الگویی تلفیقی برای طراحی مؤثر و کارآمد محیط‌های یادگیری الکترونیکی پرداختند. نتیجه نشان داد مدل مطلوب طراحی آموزشی محیط‌های یادگیری الکترونیکی بر اساس تلفیق ویژگی‌های سه نظریه رفتارگرایی، شناخت گرایی و ساخت گرایی دارای ۱۲ مؤلفه اصلی است. در ایران طالبی (۲۰۱۷) به ارائه مدل علی نقش متغیرهای روان‌شناختی در استفاده واقعی از فناوری اطلاعات و ارتباطات با تأکید بر مدل دیویس پرداخت و نتایج نشان داد که انتظارات آموزشی اثر مستقیمی بر ایجاد نگرش مثبت نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات دارد. لوین و وادمانی (۲۰۱۸) با بررسی دیدگاه معلمان در زمینه عوامل مؤثر در به‌کارگیری فن‌آوری (محتوای الکترونیکی) در کلاس درس دریافتند در زمینه استفاده از محتوای الکترونیکی در کلاس، معلمان از الگوی کلی استفاده می‌کنند: الگوی اول به منشأ تأثیر تطبیق فن‌آوری توجه دارد و بر عوامل انسانی در این زمینه تأکید می‌کند و دومی به ماهیت تأثیر استفاده از فن‌آوری توجه دارد و در این زمینه بر تحول فنی و شناختی تأکید می‌کند.

فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان رویکردی نوین، مکمل آموزش است نه جایگزین آن. هدف از توسعه آن، بهبود و کارآمدتر ساختن منابع آموزش و پرورش، به‌ویژه منابع انسانی است. گسترش فن‌آوری اطلاعات و استفاده از ابزارها و مفاهیم نوین، زمینه بسط اطلاعات و دسترسی آسان و کم‌هزینه را برای فراگیران اعم از دانش‌آموزان، دانشجویان و معلمان به‌روشن بر خط فراهم کرده و تبادل سریع اطلاعات و تعاملات فرهنگی را میسر می‌سازد (اخوان و دوست محمدی، ۲۰۱۵). بنابراین در این تحقیق به بررسی تفاوت‌های انتظارات آموزشی دانش‌آموزان پایه ششم از معلمان، والدین و همکلاسی‌ها از محتوای درسی یادگیری الکترونیکی پرداخته شده‌است و در این پژوهش مشخص می‌شود که محتوای یادگیری الکترونیکی تا چه اندازه می‌تواند در تغییر و نوآوری در صحنه تعلیم و تربیت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر واقع شود.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش از نوع پژوهش‌های تحلیلی پیمایشی بود. زیرا نتایج حاصله از این تحقیق دارای موارد کاربردی در آموزش و پرورش شهرستان اشنویه و برنامه‌ریزی‌های آن اداره می‌باشد و همچنین با توجه به نحوه

گردآوری اطلاعات که از طریق پرسشنامه و در یک مقطع زمانی مشخص انجام گرفته است، از نوع تحقیقات پیمایشی مقطعی است. همچنین جزو تحقیقات توصیفی نیز قرار می‌گیرد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی شهرستان اشنویه می‌باشد که در حدود ۱۲۲۱ نفر می‌باشد و نمونه آماری به کمک جدول کرجسی و مورگان^۱ به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده تعداد ۲۸۱ انتخاب شد. روش گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر به دو بخش تقسیم شده است که در مرحله اول، یعنی گردآوری اطلاعات مبانی نظری از روش کتابخانه‌ای استفاده شده و در مرحله دوم که به دست آوردن داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش است به صورت روش پیمایشی (استفاده از پرسشنامه) عمل شده است.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه محقق‌ساخته: به منظور گردآوری داده‌های میدانی از پرسشنامه محقق‌ساخته بر اساس سؤالات و اهداف پژوهش و براساس پژوهش طالبی و زارع (۲۰۱۵) و ذوفن و شهناز (۲۰۱۴) تنظیم گردید. پرسشنامه حاوی ۴ سؤال در مورد مشخصات فردی پاسخگویان است که در بخش اول آن آورده شده‌اند. برای عوامل مورد بررسی به ترتیب زیر سؤالاتی در طیف ۵ امتیازی لیکرتی (خیلی کم=۱، تا حدودی=۲، نظری ندارم=۳، زیاد=۴ و خیلی زیاد=۵) طراحی شد. پرسشنامه مورد استفاده به صورت محقق‌ساخته و با نظر اساتید راهنما و سه نفر از استاد علوم تربیتی تنظیم گردید. پرسشنامه در کل حاوی ۱۸ سؤال در طیف لیکرتی و ۵ سؤال در طیف چهار گزینه‌ای طراحی گردید. که از این تعداد سوال‌های ۱ تا ۶ مربوط به انتظارات آموزشی والدین، سوال‌های ۷ تا ۱۲ مربوط به انتظارات آموزشی معلم و سوال‌های ۱۳ تا ۱۸ مربوط به انتظارات آموزشی دوستان و همکلاسی‌ها بود. جهت سنجش روایی در این پرسشنامه از روش روایی محتوا برای اطمینان از درستی ابزار اندازه‌گیری استفاده شده است. جهت سنجش روایی پرسشنامه در اختیار متخصصان، کارشناسان امور پژوهشی قرار گرفت و براساس مولفه‌های میزان شفافیت گویه، میزان درستی گویه و میزان ارتباط گویه بررسی شد. تعداد سوال‌های پرسشنامه در ابتدا ۲۱ سوال بود که بعد از بررسی کارشناسان ۴ سوال حذف شده و دو سوال اضافه شد. در نهایت پرسشنامه با ۱۸ سوال از لحاظ روایی تایید شد و پرسشنامه نهایی طراحی، بومی‌سازی و تهیه گردید. برای سنجش پایایی پرسشنامه تعداد ۲۰ پرسشنامه در جامعه اولیه مربوط پخش شد. با استفاده از نرم‌افزار SPSS ضریب آلفا کرونباخ مربوط به پایایی ۰/۸۹۲ به دست آمد که به دلیل بیشتر بودن ضریب آلفا از مقدار ۰/۷۰، تمامی مؤلفه‌های مورد مطالعه از اعتبار کافی برخوردار می‌باشند. ضریب آلفا در مورد کل پرسشنامه نشان‌دهنده شانس و تصادف نبوده، بلکه به خاطر اثر متغیری می‌باشد که مورد آزمون قرار گرفته است. زیرا اولاً آنچه را که محقق در نظر داشته است، دقیقاً سنجیده است و ثانیاً برداشت ذهنی تمام پاسخ‌گویان از آن یکی بوده است.

شیوه اجرا: بعد از تایید روایی و اخذ مجوز از اداره آموزش و پرورش شهرستان اشنویه جهت انجام پژوهش، پرسشنامه در میان تمامی دانش‌آموزان نمونه پژوهش توزیع شد. به دلیل اینکه امکان وجود پرسشنامه پرت وجود داشت تعداد ۳۰۰ پرسشنامه میان دانش‌آموزان توزیع شد. در نهایت تعداد ۱۹ پرسشنامه مخدوش گردآوری شد که از روند پژوهش حذف شده و در نهایت تعداد ۲۸۱ پرسشنامه مورد تحلیل قرار گرفت. همچنین جهت توضیحات بیشتر و رفع ابهام پژوهشگر در کلاس درس دانش‌آموزان حضور پیدا کرده و در صورتی که سوالی در این مورد مطرح بود پاسخ می‌داد. بعد از جمع‌آوری داده‌های لازم و بعد از اجرا پرسشنامه از نرم‌افزار SPSS استفاده گردید و برای تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده در دو بخش آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، نمودار، کمتر-بیشتر) و برای تحلیل سؤالات پژوهش از آمار استنباطی و واریانس تک عاملی استفاده شد. همچنین در انتهای پژوهش به تمامی شرکت‌کنندگان اعلام شد که اطلاعات آن‌ها در اختیار پژوهشگران به امانت خواهد ماند و سعی شد

تمامی اصول اخلاق پژوهش در این فرایند رعایت شود.

یافته‌ها

در این قسمت به توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش پرداخته می‌شود. در ادامه گزارش جمعیت شناختی تعداد ۲۸۱ پرسشنامه گردآوری شده ارائه شده است.

جدول ۲: توزیع فراوانی و درصد شرکت‌کنندگان در پژوهش برحسب جنسیت، محل سکونت تحصیلات مادر، پدر و فرزند چندم بودن

پاسخ‌دهندگان			
متغیر	فراوانی	درصد	
جنسیت	دختر	۱۶۰	۵۶/۹
	پسر	۱۲۱	۴۲/۷
	جمع	۲۸۱	۱۰۰
محل سکونت	شهر	۲۲۸	۸۱/۱
	روستا	۵۳	۱۸/۹
	جمع	۲۸۱	۱۰۰
تحصیلات مادر	بی‌سواد	۴۸	۱۷/۱
	نهضت	۲۰	۷/۱
	ابتدایی	۸۰	۲۸/۵
	متوسطه	۵۰	۱۷/۸
	زیر دیپلم	۱۰	۳/۶
	دیپلم	۵۱	۱۸/۱
	فوق دیپلم	۴	۱/۴
	لیسانس	۱۴	۵
	فوق لیسانس	۳	۱/۱
	دکتر	۱	۰/۴
جمع	۲۸۱	۱۰۰	
تحصیلات پدر	بی‌سواد	۲۲	۱۷/۱
	نهضت	۲	۷/۸
	ابتدایی	۵۴	۰/۷
	متوسطه	۶۱	۱۹/۲
	زیر دیپلم	۲۱	۲۱/۷
	دیپلم	۲۴/۹	۷/۵
	فوق دیپلم	۵	۷۰
	لیسانس	۳۶	۱/۸
	فوق لیسانس	۹	۱۲/۸
	دکتر	۱	۳/۲
جمع	۲۸۱	۰/۴	
فرزند چندم بودن	اول	۱۳۹	۴۹/۸۵
	دوم	۸۲	۲۹/۲
	سوم	۳۸	۱۳/۵
	بیشتر از چهارم	۲۲	۷/۸
	جمع	۲۸۱	۱۰۰

در جدول زیر نمرات شرکت کنندگان در متغیرهای پژوهش بر اساس میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمرات آورده شده است.

جدول ۳: آماره‌های توصیفی نمرات شرکت کنندگان در متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
انتظارات آموزشی والدین	۱۴/۱۶	۵/۵۲۶	۶	۳۰
انتظارات آموزشی معلم	۱۲/۴۹	۵/۵۲۰	۶	۲۷
انتظارات آموزشی دوستان و همکلاسی‌ها	۱۶/۰۴	۵/۸۵	۶	۳۰

از آنجا که در تحقیق حاضر سه متغیر انتظارات آموزشی والدین، انتظارات آموزشی معلم، انتظارات آموزشی دوستان و همکلاسی‌ها وجود دارد و سعی تحقیق بر این است که به بررسی تفاوت‌های انتظارات آموزشی معلمان، والدین، همکلاسی‌ها از محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی بپردازد، لذا به منظور تحلیل داده‌های تحقیق از تی همبسته استفاده شد. جدول ۴ یافته‌های حاصل از آزمون کالموگروف اسمیرنوف تک نمونه‌ای را نشان می‌دهد. این آزمون نشان می‌دهد که آیا داده‌های آماری از توزیع نرمال برخوردارند یا خیر؟ این جدول نشان می‌دهد که داده‌های سه متغیر انتظارات آموزشی والدین، انتظارات آموزشی معلم و انتظارات آموزشی دوستان و همکلاسی‌ها دارای توزیع نرمال هستند. (توضیح اینکه سطح معناداری^۱ در آزمون کولموگروف - اسمیرنوف^۲ باید بالاتر از ۰/۰۵ باشد که نشان‌دهنده نرمال بودن داده‌ها باشد).

جدول ۳: آزمون تشخیص نرمال بودن توزیع داده‌ها

عنوان	مقدار	P-value
انتظارات آموزشی معلم	۱/۴۶۱	/۱۴۸
انتظارات آموزشی والدین	۱/۳۲۸	۰/۰۸۴
انتظارات آموزشی دوستان و همکلاسی‌ها	۱/۲۹۷	۰/۰۶۹

با توجه به جدول ۴ و نظر به سطح معنی‌داری (۰ / ۰۰۱)، می‌توان با اطمینان نتیجه گرفت در فاصله ۹۵ درصدی بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی معلمان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر چون مقدار سطح معنی‌داری به دست آمده کوچک‌تر از ۰/۰۵ است، لذا بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی معلمان اختلاف معنی‌داری وجود دارد. نظر به سطح معنی‌داری (۰ / ۰۰۱)، می‌توان با اطمینان نتیجه گرفت در فاصله ۹۵ درصدی بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی دوستان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر چون مقدار سطح معنی‌داری به دست آمده کوچک‌تر از ۰/۰۵ است، لذا بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی دوستان اختلاف معنی‌داری وجود دارد. همچنین با توجه به سطح معنی‌داری (۰ / ۰۰۱)، می‌توان با اطمینان نتیجه گرفت در فاصله ۹۵ درصدی بین انتظارات آموزشی دوستان و انتظارات آموزشی معلمان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی معلمان اختلاف معنی‌داری وجود دارد.

1. P-value

2. Kolmogorov-Smirnov test

جدول ۴ روش تحلیل واریانس تک عاملی برای بررسی تفاوت انتظارات آموزشی معلمان و والدین، دوستان و والدین، معلمان و دوستان

متغیر	زوج‌ها	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	آماره F
محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی	انتظارات آموزشی والدین	۲	۱۳/۰۲۱	۶/۵۱۰	۷/۱۶۲*
معلمان و والدین	انتظارات آموزشی معلمان	۱/۵۳۱	۱۳/۰۲۱	۸/۵۰۷	۷/۱۶۲*
محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی	انتظارات آموزشی والدین	۱/۶۵۰	۱۳/۰۲۱	۷/۸۹۱	۷/۱۶۲*
دوستان و والدین	انتظارات آموزشی دوستان	۱/۰۰۰	۱۳/۰۲۱	۱۳/۰۲۱	۷/۱۶۲*
محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی	انتظارات آموزشی دوستان	۲	۲۴/۸۱۳	۱۲/۴۰۶	۲۶/۵۸۹*
معلمان و دوستان	انتظارات آموزشی معلمان	۱/۵۰۱	۲۴/۸۱۳	۱۵/۹۹۹	۲۶/۵۸۹*

از آنجا که در تحقیق حاضر سه متغیر انتظارات آموزشی والدین، انتظارات آموزشی معلم، انتظارات آموزشی دوستان و همکلاسی‌ها وجود دارد و سعی تحقیق بر این است که به بررسی تفاوت‌های انتظارات آموزشی معلمان، والدین، همکلاسی‌ها از محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی بپردازد. لذا به منظور تحلیل داده‌های تحقیق از تی همبسته استفاده می‌شود. برای آغاز تحلیل ابتدا آزمون نرمال بودن داده‌ها ارائه می‌شود: جدول ۵ یافته‌های حاصل از آزمون کالموگروف اسمیرنوف تک نمونه‌ای را نشان می‌دهد، این آزمون نشان می‌دهد که آیا داده‌های آماری از توزیع نرمال برخوردارند یا خیر؟ این جدول نشان می‌دهد که داده‌های سه متغیر انتظارات آموزشی والدین، انتظارات آموزشی معلم و انتظارات آموزشی دوستان و همکلاسی‌ها دارای توزیع نرمال هستند. (توضیح اینکه سطح معناداری در آزمون کولموگروف - اسمیرنوف باید بالاتر از ۰/۰۵ باشد که نشان‌دهنده نرمال بودن داده‌ها باشد). با توجه به جدول و نظر به سطح معنی‌داری (۰/۰۱ / ۰)، می‌توان با اطمینان نتیجه گرفت در فاصله ۹۵ درصدی بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی معلمان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر چون مقدار سطح معنی‌داری به دست آمده کوچک‌تر از ۰/۰۵ است فرضیه صفر رد می‌شود و فرضیه تحقیق پذیرفته می‌شود. لذا بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی معلمان اختلاف معنی‌داری وجود دارد. با توجه به جدول و نظر به سطح معنی‌داری (۰/۰۱ / ۰)، می‌توان با اطمینان نتیجه گرفت در فاصله ۹۵ درصدی بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی دوستان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر چون مقدار سطح معنی‌داری به دست آمده کوچک‌تر از ۰/۰۵ است فرضیه تحقیق پذیرفته می‌شود. لذا بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی دوستان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. با توجه به جدول و نظر به سطح معنی‌داری (۰/۰۱ / ۰)، می‌توان با اطمینان نتیجه گرفت در فاصله ۹۵ درصدی بین انتظارات آموزشی دوستان و انتظارات آموزشی معلمان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر چون مقدار سطح معنی‌داری به دست آمده کوچک‌تر از ۰/۰۵ است لذا بین انتظارات آموزشی والدین و انتظارات آموزشی معلمان اختلاف معنی‌داری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش بررسی تفاوت بین انتظارات آموزشی معلمان، والدین، همکلاسی‌ها از محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی بود. با توجه به نتایج می‌توان با اطمینان نتیجه گرفت که بین انتظارات آموزشی دانش‌آموزان از معلمان با انتظارات آموزشی والدین در مورد محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی تفاوت معنادار وجود دارد. این یافته با نتایج برخی از پژوهش‌ها مانند: طالبی (۲۰۱۹)، ذوفن (۲۰۱۵)، شعبانی و مختاری (۲۰۱۷)، زندی و همکاران (۲۰۱۲)، محمدزاده قصر و همکاران (۲۰۱۳) که به تحقیق در ارتباط به تأثیرات فناوری بر آموزش و یادگیری خلق محتوای درسی الکترونیکی پرداخته بودند، همسو می‌باشد. نتایج این تحقیقات نشان داد که استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات نشان داد که انتظارات آموزشی اثر مستقیمی بر ایجاد نگرش مثبت نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات دارد. ضمناً نتایج پژوهش حاضر در خارج از ایران با نتایج پژوهش‌های لیم (۲۰۱۹)، پارک (۲۰۱۳)، هورتن (۲۰۱۶)، فاگان و همکاران (۲۰۱۹) و دل‌بسه (۲۰۱۴) که به تأثیرات فناوری بر

آموزش و یادگیری، خلق محتوای درسی الکترونیکی پرداخته‌بودند، همسو می‌باشد. در تبیین یافته‌ی این تحقیق باید گفت که انتظارات آموزشی دانش‌آموزان از معلمان با انتظارات آموزشی والدین در مورد محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی بسیار مؤثر می‌باشد و محتوای دروس الکترونیکی هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی یکی از عوامل مهم در تعیین اولویت‌ها و انتخاب راهکارهای مورد نظر برای ساختن یک سیستم آموزشی است.

با توجه به نتایج به‌دست آمده تحقیق کنونی، مبنی بر انتظارات آموزشی دانش‌آموزان از معلمان با انتظارات آموزشی دوستان در مورد محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی تفاوت معنادار وجود دارد. این یافته با نتایج برخی از پژوهش‌ها مانند طالبی (۲۰۱۹)، ذوفن (۲۰۱۸)، شعبانی و مختاری (۲۰۱۷)، زندی و همکاران (۲۰۱۷)، محمدزاده قصر و همکاران (۲۰۱۳) که به تأثیر انتظارات آموزشی در نگرش نسبت به محتوای الکترونیک اشاره کرده‌اند، ناهمخوانی دارد. ضمناً نتایج پژوهش حاضر در خارج از ایران با نتایج پژوهش‌های لیم (۲۰۱۹)، به نقل از پارک (۲۰۱۳)، هورتن (۲۰۱۶)، فاگان و همکاران (۲۰۱۹) و دلپسه (۲۰۱۴) که به تأثیرات فناوری بر آموزش و یادگیری، خلق محتوای درسی الکترونیکی اشاره کرده‌اند، ناهمخوانی دارد. در تبیین این عدم همخوانی می‌توان گفت این یافته می‌تواند ناشی از تفاوت در نمونه‌های آماری باشد. بدین صورت که استفاده از تدریس محتوای الکترونیکی باعث ایجاد نگرش مثبت و در جهت ارضای نیازهای یادگیرندگان تهیه و مبتنی بر تجارب فرد باشد.

با توجه به نتایج به‌دست آمده از تحقیق حال حاضر بین انتظارات آموزشی دانش‌آموزان از والدین با انتظارات آموزشی دوستان در مورد محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی تفاوت معنادار وجود دارد. این یافته با نتایج برخی از پژوهش‌ها که به تأثیر انتظارات آموزشی در نگرش نسبت به محتوای الکترونیک اشاره کرده‌اند، ناهمخوانی دارد. از جمله در ایران طالبی (۲۰۱۲)، ذوفن (۲۰۱۶)، شعبانی و مختاری (۲۰۱۸)، زندی و همکاران (۲۰۱۲)، محمدزاده قصر و همکاران (۲۰۱۳) که به تحقیق در ارتباط با تأثیرات فناوری بر آموزش و یادگیری خلق محتوای درسی الکترونیکی پرداخته‌اند. همچنین نتایج پژوهش حاضر در خارج از ایران با نتایج پژوهش‌های لیم (۲۰۱۹)، به نقل از پارک (۲۰۱۳)، هورتن (۲۰۱۶)، فاگان و همکاران (۲۰۱۹) و دلپسه (۲۰۱۴) که به تأثیرات فناوری بر آموزش و یادگیری، خلق محتوای درسی الکترونیکی اشاره دارند، ناهمخوانی دارد. در تحقیقات ذکر شده به این نتیجه رسیده‌اند که استفاده از محتوای الکترونیکی موجب درگیر ساختن دانش‌آموزان با فرآیند یاددهی-یادگیری می‌شود و لذا آنان را به تفکر خلاق و مستقل تشویق می‌نمایند. همچنین استفاده از محتواهای الکترونیکی به معلم قدرت می‌دهند تا در محیط‌های یادگیری تغییرات اساسی و مؤثری در شیوه تدریس خود ایجاد کنند.

بنابراین یافته‌های پژوهش کنونی حاکی از آن بود که بین انتظارات آموزشی والدین، معلمان و دوستان در مورد محتوای آموزشی یادگیری الکترونیکی تفاوت وجود دارد. یادگیری الکترونیک باعث می‌شود بین معلم و دانش‌آموزان تعامل ایجاد شود که در جای خود سبب افزایش انگیزش یادگیری و به‌خاطر آوردن اطلاعات در دانش‌آموزان می‌شود. استفاده از این محیط‌های چند رسانه‌ای با امکان انتقال اطلاعات به‌صورت صوت، تصویر و متن نقاشی و با استفاده از اصول طراحی وب موجب ایجاد علاقه و انگیزه در یادگیرندگان می‌شود. در عصر اطلاعات و ارتباطات روش‌های قدیمی آموزش و یادگیری کارایی کمتری دارند. انسان برای همگام شدن با محیط در حال تغییر باید به‌دنبال شیوه‌ها و رویه‌های جدید انتقال دانش و افزایش آگاهی باشد. این انتقال دانش با استفاده از بسترهای فناوری اطلاعات به‌خوبی میسر است و به‌سرعت به‌عنوان روش موفق یادگیری علوم در قرن ۲۱ شناخته خواهد شد.

با به‌کارگیری محتوای الکترونیکی در زمینه یادگیری و آموزش در موضوعات درسی به بهبود تدریس مطالب درسی و غنی‌سازی کمک می‌نماید. همچنین موجب بهبود یادگیری دانش‌آموزان و مدیریت فرآیند یادگیری می‌شود. یادگیرندگان در محیط‌های آموزشی مجهز به محتوای الکترونیکی نسبت به یادگیری شناخت بیشتری پیدا می‌کنند و در واقع یاد می‌گیرند چگونه یاد بگیرند. همچنین بهره‌گیری از محتوای الکترونیکی در آموزش باعث می‌شود تمرکز از معلم محوری به دانش‌آموز محوری تغییر یابد. زیرا

معلمان همراه با دانش‌آموزان خود انتظار دارند یک متدولوژی تدریس دائماً در حال تغییر برای تحقق هدف‌های یادگیری فردی طراحی شود. ترکیب محتوای الکترونیکی با مهارت‌های معلمی منجر به یادگیری پویا و انگیزش دانش‌آموزان، تناسب بیشتر آموزش با یادگیرنده و بسط و گسترش تفکر دانش‌آموزان فراتر از تجربیات و قابلیت‌های معلمان می‌گردد. گرچه فناوری محتوای الکترونیکی نمی‌تواند تمام مشکلات حوزه تعلیم و تربیت را حل نماید اما تأثیر آن به اندازه‌ای است که بی‌توجهی به آن آثار جبران‌ناپذیر را امروزه به دنبال خواهد داشت و همچنین با بهره‌گیری از ارتباط دوسویه بین فراگیران و معلمان، برگزاری دوره‌های آموزشی در بالاترین سطح از هر مکان و هر زمانی میسر می‌شود. لذا با استفاده از این روش آموزش‌ها در سطح گسترده‌ای می‌توان توسعه داد و از روش‌های متنوع و بیشتری مثل متن و تصاویر متحرک به همراه صدا برای ارائه استفاده نمود که تأثیر بسیار چشمگیری در اصلاح و پیشرفت روند یادگیری فراگیران خواهد شد. از این روی، می‌توان گفت که عوامل آموزشی مدرسه باید تا جایی که ممکن است؛ کیفیت محیط‌های آموزشی را ارتقا بخشند و از این طریق با ایجاد تجربه‌های مثبت تحصیلی و شخصی برای دانش‌آموزان در محیط مدرسه سطح رضایت تحصیلی آنان را افزایش دهند. از مهمترین محدودیت‌های پژوهش می‌توان به متکی بودن به فقط داده‌های کمی و حضور فقط پژوهشگر جهت انجام پروژه اشاره کرد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: در پژوهش حاضر کدهای رایج اخلاق رعایت شده‌است. همچنین به آزمودنی‌ها اصول رازداری، حفظ حریم شرکت‌کنندگان، آزاد بودن جهت شرکت در پژوهش، بدون نام بودن پرسشنامه‌ها و انجام تحلیل بیان شد.

حامی مالی

پژوهش حاضر، حاصل طرح مستقل و بدون هیچ‌گونه حمایت مالی از جانب مؤسسه و سازمان خاصی انجام شده‌است.

مشارکت نویسندگان

در این مطالعه نویسندگان سهم برابری در انجام کارهای آماری، تالیف و ویراستاری دارند.

تضاد منافع

انجام این پژوهش برای نویسندگان هیچ‌گونه تعارض در منافع را به دنبال نداشته است و نتایج آن به صورت کاملاً شفاف و بدون سوگیری گزارش شده‌است.

تشکر و قدردانی

از کلیه مادرانی که ما را در این پژوهش یاری فرمودند کمال تشکر و قدردانی را داریم.

References

- Abtahi, S. H. (2017). *human resource Management. Translated by Farida Al-Agha*. Government Management Training Center.
- Alavi, E. (2019). A look at information technology and its role in science education, biology education growth, 19(1).
- Attaran, M. (2018). *Globalization, Information Technology and Education*, Publisher: Educational Technology Development Institute of Smart Schools.
- Fardanesh, H. (2014). *Theoretical foundations of educational technology*. Tehran: Side.

- Fathi vjargah, K. (2015). An introduction to the planning of in-service training for employees, Publications of the Organization for the Study and Compilation of Humanities Books of Universities (Samt).
- Fathinia, F. (2016) Investigating the degree of realization of educational applications of learning theories in elementary school mathematics education films (produced in the Educational Technology Office of Education). *Educational Innovation Quarterly*, 16(5).
- Foroghi Abri, A., Yarmohamedian, M. H. & Aslani, Gh. (2013). Examining the existing educational design models based on the three learning theories of behaviorism, cognitivism, and constructivism and providing a unified model for effective and efficient design of electronic learning environments. 28: 425 – 435.
- Friendship, P. (2014). *What is learning?* (2017): <http://dousti.net/Persian/?p=391>.
- Gargantuan. B. R. Waj Olson (2019). An introduction to learning theory. Translated by Ali Akbar Saif. Duran publication.
- Karmi, Z., and Attaran, M. (2015). Investigating the effect of multimedia creation by students on their learning rate in science lessons (5th grade). *Curriculum Studies*, 1(2): 55-82.
- Khorasani, A. (2013). A new approach in measuring educational effectiveness in industries with an emphasis on the POT model, *Rosh Journal*, 83(13): 120-135.
- Nafisi, A. H. (2014). Requirements, conditions, and suitable contexts for the use of information technology in Iran's education based on the findings of international studies. *Curriculum Planning Association of Iran*.
- Olson, D. (2018). *Media and Symbols*, translated by Mahbobeh Mohajer, Soroush Publications, Tehran.
- Qarabaghi, H., Maggi, H., and Faraji, Sh. (2018). E-learning from theory to practice.
- Razavi, A. (1396). *New topics in educational technology*, Shahid Chamran University, Ahvaz.
- Ryan, A. W. (2011). Meta-analysis of achievement effects of microcomputers applications in elementary schools. *Educational Administration Quarterly*, 27(2), 161-184.
- Safarian, S., Falah, V., and Mir Hosseini, S. H. (2019). *Comparison of the effect of using educational software compared to the traditional method in fourth-grade math education for boys in Ghaem Shahr city*.
- Safarian, S., Fallah, V., Mir Hosseini, S. (2020). Comparison of the effect of teaching with the help of educational software and traditional teaching methods on learning mathematics, *Journal: Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 1(2): 21-36.
- Samari, I. (2012). *Electronic education is a new approach in the education process*. Scientific-applied training of the Ministry of Jihad Agriculture.
- Shabaninia, F., & Mokhtari, V. (2017) *Analysis and design of electronic (virtual) education systems*, Tehran: Khaniran.
- Shabiri, F. & Attaran, M. (2016) Using the third high school physics teaching aid software and investigating its effect on the academic progress and interaction of students in the class, *Scientific-Research*, 89: 69-84.
- Soleimani, A. (1399). *Application of information technology in learning and teaching*, Tehran, Optimum.
- Talebi, S. (2019) Present the causal model of the role of psychological variables in the actual use of information and communication technology with an emphasis on the Davis model. Doctoral thesis of Payam Noor University.
- Zarif Sanyaei, N. (2017) Review and comparison of learning schools in the design of e-learning courses in medical sciences, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran.
- Zofan, S. (2015). *Application of new technologies in education*. Tehran: Side.